

fontosnak tartom már 1. osztályban is, mert önművelési tevékenység, előkészíti a könyv- és könyvtárhasználatot.)

Az írásvetítőre kivetített látószőgnövelő gyakorlatot — ebben az esetben a népmeséből kiragadott emberi tulajdonságok szempontjával kezdtük és a felvillantott szavak eljátszásával fejeztük be. (Pl.: Légy mohó!, ürge!, nagytékű!)

Mivell a foglalkozás du. 2-kor kezdődött, figyelembe kellett vennem a gyerekek fáradékonyágát, ezért lefektettem őket a szőnyegre, és relaxáltunk. Gondolatainkból még az utca zaját is kikapcsoltuk. Teljesen lazán, becsukott szemmel pihentek, én halkán adtam az utasításokat: — Fordítsd a fejed jobbra!, középre!, balra! — Emeld meg a jobb kezéd, puhán, lazán ejtsd vissza! stb.

Az ébredés pillanata után törökülésben folytatódott a megbeszélés A kis gömbök című magyar népmese feldolgozásával.

A népmese, népköltés, népdal jellemzőinek elmondása után, a példákat meghallgattuk, énekeltünk is, kezdődött olyan kérdések sorozata, ami az improvizációs játékot készítette elő. Kik a népmese szereplői? Melyek a népmese helyszínei? Mi az, ami humoros a mesében? Hány képben tudnátok lerajzolni, hány részre tudnátok bontani a népmesét? Adj címet is a részeknek!

A tartalom összefüggő elmondása helyett előkerült a „varázsdoboz” és indult a játék! Két csoportot alkottunk. Mindkét csoportnak ugyanazt a feladatot adtam: — Játsszátok el a népmesét! Egymás között beszéljétek meg a szerepeket, a „varázsdobozból” elővett rongyokba öltözzetek be úgy, hogy a közönség is tudja, ki milyen szerepet játszik!

Öt percet adtam a felkészülésre. Ezt a rövid időt én is végigizgultam. Igaz hetente legalább egyszer beöltözve játszunk, de most azért izgultam. Fellélegeztem, amikor az első csoport megkezdte a játékot.

Hogy a gyermeki fantázia mikre képes! Pillanatok alatt piros rongyból vér lett, merev anyagból kék bécsi bicska, rózsaszínből szalonna, barna rongyból fakanál, kenyér, letakart arcú, fekete jelmezes kislánból kis gömbök, seprűnyélből kard, kasza.

Gyemrekeim játéka élményt nyújtott a harminc vendégnek is.

Levezetés gyanánt szobor-játékot játszottunk. Ők sétáltak én utasításokat adtam: — Légy ház, padlás, szegény ember, legnagyobb lány, kaszás, katona, kanász, malac, bécsi bicska, stb.! Nagyon-nagyon élvezték.

Vége lett a foglalkozásnak, de ők még nem akartak hazamenni. Jutalomból tárgyjátékot játszhattak.

Szőllősiné Újvári Lilla

DRÁMAJÁTÉK EGY NAPKÖZIOOTTHONOS OVIBAN

Három és fél éve vagyok a pályán. Óvónő Pesten a Vágóhíd u. 35. számú napköziotthonos óvodában. Tele bizonytalansággal, kérdőjellel, hiányosságokkal — érzékenyen az újra, mindenre ami segíthet. Nekem és a gyerekeknek.

Az idén úgy éreztem megérintett valami, találkoztam az igazán rámszabott feladattal. Történt ugyanis, hogy vezető óvónőm invitálására résztvettem egy a drámapedagógiáról szóló kiselőadáson. Ott hangzott el az ígérlet: tanfolyam indul szeptembertől. Ez a sors keze — gondoltam. Ezt kerestem tudat alatt évek óta. És beiratkoztam.

Most, 1991 decemberében pedig tollat kell, hogy vegyek a kezembe, mert e röpke két hónap alatt is feltöltődtem sikerélményekkel, ötletekkel, visszatért az elveszítettnek hitt önbizalmam és úgy érzem ezt — ha nem is világga — de mindenképpen szét kell kürtölnöm, meg kell osztanom másokkal is. El kell mesélnem azt a „csodát”, ami velem történt augusztus néhány hete.

Váratlanul csöppentem egy délelőtti műszakba, kolléganőm kérésére. Belekkantottam a heti tervbe, mi is van aznapra — „bár csak ábrázolás, vagy irodalom lenne!” gondolatokkal. Természetesen sóhajtasom nem talált fülekre, napi „parancs”: környezet megismerésére való nevelés, ősszel témakörben. Most légy okos, biztatam magam, és lázas keresgélésbe kezdtem a szekrény legmélyén, a már unásig ismert szemléltető képek után. De csak a múlt héten otfelejtett Drámapedagógia füzetem akadt a kezembe. Ösztönös mozdulattal dobtam volna a többi tetejére, amikor az a bizonyos „isteni szikra” villant belém. DRÁMAPEDAGÓGIA... álljunk csak meg egy pillanatra! Miért is járok erre a továbbképzésre, ha nem azért, hogy kamatoztassam. De vajon megpróbálhatom-e én, aki szinte még a képzés „gyerekcipőjét” sem

mondhatom magaménak, afféle „rugdalózós” kezdő létemre. Sikerülhet-e csöppnyi két hónapos múltamban kapaszkodót találni?

Úgy döntöttem — megpróbálom. Végül is mi lehet rosszabb egy szokványos, sablonokra épülő foglalkozásnál, egy izgó-mozgó és csak fél szemmel odafigyelő képnevezetésnél?

És eljött a pillanat, amikor minden játék a helyére került, és sok kis apró szempár leste, hogy vajon mi is fog történni.

Az történt, hogy őszi fákká változtunk. Hatalmas szélvihar hajlítgatta törzsünket, rezegtette ágainkat és hallkan peregni kezdtek rölünk az őszi falevelek.

Tágranyílt szemme várták a folytatást. Én is szinte elvarázsolva gondolkodtam, miközben felfedeztem, hogy az én csoportom nem is fészkelődik, nem is hangoskodik, az én csoportom a legaranyosabb középsőcsoport az egész óvodában. Megérdemlik, hogy saját falevelük legyen. Már is visszaváltottunk kisgyerekké, és óvatosan felemeltük a földről a számunkra legszebbet a sok közül. „Milyen színű a leveled?” — tettem fel sorban, csendesén a kérdést. Nem volt két egyforma levél, nem volt két teljesen egyforma szín, örömtől sugárzó arccal igyekeztek túllicitalni egymást.

Lassanként elfelejtettem, hogy ez foglalkozás, sőt azt is, hogy óvónő vagyok. Velük együtt fáztam és öltöztem fel jó meleg ruhába, velük együtt nyitottam ki az ernyőmet, mert eleredt az eső. Kis bogár voltam, aki összebújuk társaival, pont olyan bogár mint ők, egészen olyan.

Apropó kiscsicske! „Hiszen nem voltunk még költöző madarak!” — és máris szálltunk melegebb égtájak felé, az Afrikának kinevezett szőnyegre, hogy fészket rakjunk. Melengettük fázós szárnyunkat és közben sikerült azt is megtudnom: ki, milyen madár. És amíg ők a fész-

kükben tollázkodtak, én fekete varjúként szálltam a „pad-ősz” felé. Már nem is csodálkoztam, amikor varjú-társak vette körül s hangos káromással várták velem együtt az ősz után — a telet.

„Itt a vége, fuss el véle” — mondaná a mesemondó, de én tudom, hogy ez most valaminek a kezdete, valami olyasminnek, ami egy kicsit, de lehet, hogy nagyon. mindenesetre biztosan közelebb viszi a pedagógust a jövő apó-nemzedékéhez.

Molnárné Rozsnyó Kinga

JÁTSZÓHÁZAS JÁTÉK EGY BUDAI ÓVODÁBAN

Néhány évvel ezelőtt, amikor nyilvánvalóvá vált ünnepeink kiüresedése, azon törtük a fejünket, hogyan lehetne újra élővé tenni népi hagyományainkat nagyvárosi óvodánkban. Ez idő tájt volt szerencsénk részt venni a Tér Színház társulatának hasonló indíttatásból megszervezett iskolásoknak szóló játszóházi foglalkozásain, s azok a személyes élményszerzésen túl, ötletet adtak a téma óvodai megvalósításához is. Külön szerencsénk, hogy a társulat két tagja óvodai csoportunkban (Zanotta Veronika, Monzák Péter) vállalta a játék levezetésében való részvételét.

A farsangi multságot általában hosszas készülődés előzte meg. Most is, de egy kicsit másfajta. Míg régebben a terem díszítésén, a jelmez készítésén volt a fő hangsúly, most a farsangi időszak igazi tartalmának megéreztetése lett a célunk. A valójában kevés kinti örömet nyújtó rideg, szürke téli napokban a tavaszi megújulás élményeit idézték fel beszélgetéseink. A telet megjelenítő hatalmas maszkot már napokkal előbb bevittük az óvodába, hogy a legkisebbek se rémüljenek meg a játék napján. (Vesszőkosárra applikált medvefülű, hatalmas szájú szivacsfej + fekete lepel).

Gyönyörű, sugárzó sárga napot téptünk és ragasztotunk a gyerekekkel közösen a készülődés napjaiban. Együtt gyúrtuk, kevertük a farsangi süteményeket. Kerestük a zajkeltő tárgyakat, amelyeknek hangjával a hideget és a sötétséget fogjuk elűzni. Gyakran meséltük, dramatizáltuk az évkörnek ehhez az időszakához kapcsolódó Kismalac és a farkasok c. mesét. Székely Éva változatos maszkok egyszerű elkészítésére tanított bennünket. — Reméltük, a télikirályt menekülésre készítetik.

Farsang napjára meghívtuk a testvéreket, szülőket, barátokat. A NAP-ot fő helyre függesztettük, elővettük a zajkeltő „hangszereinket” s megkezdtük a télüzést. A legnagyobb zaj közepette megjelent a maszkos Télikirály (animátor) és figyelmeztette a zajongókat, hogy ne zavarják hangoskodással a nyugalmaikat.

Újult reménnyel nézek a jövő felé, és most már azt is tudom, hogy ez a csodálatos nagy játék, a drámapedagógia, legalább annyira felnőttek szabott, mint amennyire gyermekcentrikus és ha segít a gyerekeknek, hát kétszer annyira segít a néha bizony elfáradt, időnként borulató, elkedvetlenedett óvónőknek, tanároknak egyaránt.

— No mi ugyan nem ijedünk meg holmi fenyegető-zéstől — mondta az animátor óvónéni és tovább folytatódott a játék. Vékony vászon lepedő... ének, tánc, nevetés...

Másodszor is berontott a Télikirály és most már fenyegetőzött.

— Ha nem hagyjátok abba a ricsajozást, akkor meg foglak benneteket büntetni. A vigasság a Télikirály távoztával természetesen tovább folytatódott. Nem sokáig, mert újra megjelent, és beváltotta fenyegetőzéseit, elvitte „megfordította” a napot ... feketeség lett a helyén. Az óvónéni-animátor kérte néhány gyerek segítségét és elindultak megkeresni a Télikirály birodalmát. Az ottmaradtakkal pedig a másik animátor rögtön „erdőt” játszott. A Tél birodalmát kereső kis csoportot az „Erdő Anyja” igazította útba a „Szél” birodalmába, samíg a keresők újabb utakat jártak, addig az erdő átváltozott a Szelek birodalmává, ahol mindenki fűjt, lihegett, susogott. Az odaigyekvő keresőknek útbaigazítást adott az Északi Szél, aki ismerte a Tél birodalmának helyét.

Nem volt nehéz megtalálni, néhány lépésre ott tanyázott a Télikirály. Süss fel nap, fényes nap... dal felhangzására elhaló hangon könyörgött. — Csak ezt ne ... majd csendesen motyogva (visszajövök én még), eltávozott.

A Napot már mi fordíthattuk meg és folytatódhatott a vidámság. Párválasztós táncsal zártuk játékunkat. Azon a farsangi napon a tarsolyunkban lévő összes vidám játékot elővettük, furulyáztunk, énekeltünk a gyerekekkel gyerekeknek. Azt sem bántuk, hogy az aznapi ebédből kevesebb fogyott. Jóllaktak Dóra néni malacai is. Nem hiányzott senkinek: sem az indián, sem a cowboy, sem más cicoma jelmez. Annál többet nevtünk a grimaszda bemutatón, a nagyotmondók találkozóján, a nagyotdombok ügyességén!

Bodoglári Ilona

Sérült gyerekek szavalóversenye Csurgón

Aki még nem vett részt gyerekek részére szervezett szavalóversenyen, talán nem érti a címként használt versidézetet. Aki még nem látott testi, lelki vagy szellemileg sérült gyerekeket ünnepelni, verset mondani, még kevésbé érti ezt.

Szeretném ezeket az élményeket Önökkel megosztani, egyben inspirálni mindenkit, aki tehet valamit ezekért a sérült gyerekekért, tegye meg!

Immár második alkalommal rendezett a csurgói Kiegészítő Iskola (az Eötvös József Általános Iskola Speciális Tagozata) szavalóversenyt.

A tavalyi szűkebb körű rendezvény sikere után az idén már az iharosberényi, az öreglaki, a lengyeltóti, a laegerszegi, a kaposvári, a somogyvári, a barcsi és a marcali intézmények is elküldték tanulóikat.

Az Eötvös naphoz kapcsolódó szavalóversenyen alsó és felső tagozatos gyerekek külön kategóriában szerepeltek.